

Mesečni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 31. marca 2016

Povzetek

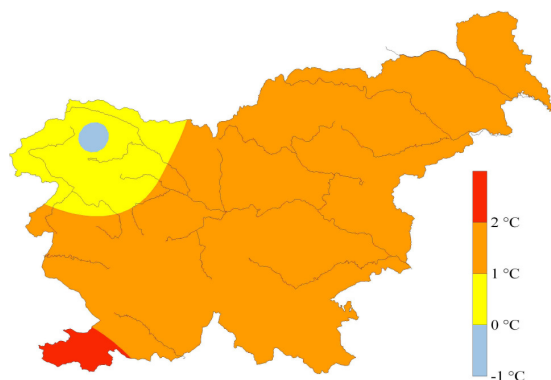
Po obilni zalogi vode v tleh v prvi polovici marca so se v drugi polovici marca, ob nadpovprečnih temperaturah zraka in dobri prevetrenosti, kmetijska tla precej izsušila. Na severovzhodu države je rastlinam že primanjkovalo vode v tleh, še posebno ozimnim žitom in oljni ogrščici. Suha tla so omogočala uspešno pripravo tal za spomladansko setev. Proti koncu marca so bila na Primorskem tla dovolj topla za sajenje krompirja.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Pomlad je v marcu zakorakala v naše kraje z nekoliko višjimi temperaturami zraka od povprečnih in nekoliko manj sončnimi urami kot običajno. Temperature zraka so se ob koncu meseca približale 20 °C oziroma so to mejo rahlo prestopile. Najnižje jutranje temperature zraka pa so se predvsem v sredini meseca spuščale še pod ledišče. Sicer pa so se povprečne mesečne temperature zraka gibale od 5 do 7,5 °C, na Obali in Goriškem od 9 do 10 °C, v Ratečah pa okrog 2 °C. V večjem delu Slovenije so bile temperature zraka za vsaj 1 °C višje od običajnih, na Obali več kot 2 °C, na severozahodu pa so se gibale okrog povprečja. Na jugovzhodu države ter v večjem delu Gorenjske, je bilo sončnih ur od 60 do 80 % glede na dolgoletno povprečje, drugod več kot 80 %, vendar še vedno pod povprečnimi vrednostmi. Na Dolenjskem, v osrednji Sloveniji in na celjskem so zabeležili od 90 do 100 sončnih ur, drugod od 130 do 140, na Obali okrog 150. V Posavju, delu Štajerske in Prekmurju je bilo dežja do 50 mm, predvsem v osrednji Sloveniji, na Koroškem ter na jugozahodu do 80 mm in v južnem delu Dinarskega gorstva tudi nad 100 mm. V sredogorju in visokogorju je padlo nad 100 mm, z območji, kjer je padlo tudi več kot 120 mm, v Idrijskem hribovju ter v zahodnem delu Julijskih Alp ter na kobariškem. Mesec je bil precej vetroven, več dni je močno pihalo (6 Beaufortov oziroma več kot 12,3 m/s), v Novem mestu 10-krat, v Biljah 14-krat, od tega so v Biljah 2-krat zabeležili tudi viharen veter (8 Beaufortov oziroma več kot 18,9 m/s). Tako močan veter so 2-krat zabeležili tudi v Mariboru in Portorožu ter 1-krat v Murski Soboti.

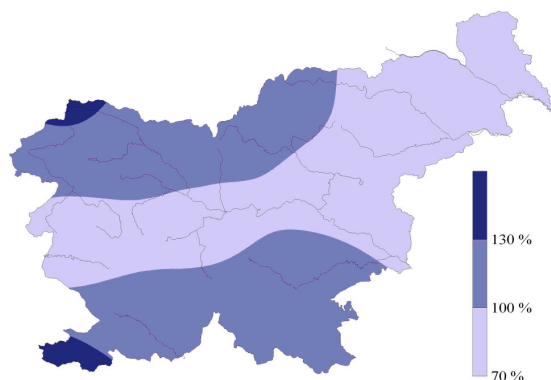
Mesečne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon mesečne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	9,0	19,8	-0,3
Portorož let.	9,7	20,2	0,2
Ljubljana	7,5	18,7	-0,8
Novo mesto	7,0	20,5	-2,4
Celje	6,5	20,5	-4,0
Maribor let.	6,7	20,4	-2,9
Murska Sobota	6,9	20,5	-1,9
Rateče	2,1	15,4	-6,9
Slovenj Gradec	5,3	19,2	-4,3

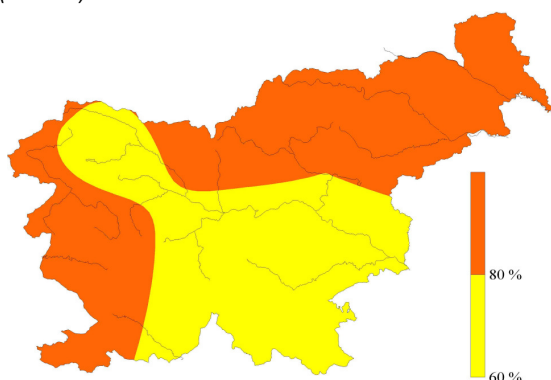
Mesečne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	64,9	21	10
Portorož let.	99,6	21	10
Ljubljana	79,2	18	13
Novo mesto	84,5	14	17
Celje	60,8	18	13
Maribor let.	40,2	19	12
Murska Sobota	37,9	21	10
Rateče	122,0	19	12
Slovenj Gradec	70,7	19	12

Meseče vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon mesečne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	140,9	10,7
Portorož let.	147,5	10,7
Ljubljana	110,7	10,6
Novo mesto	93,4	10,5
Celje	102,2	9,7
Maribor let.	133,8	10,1
Murska Sobota	129,5	9,8
Rateče	127,4	10,3
Slovenj Gradec	139,4	10,5

TEMPERATURA IN STANJE TAL

Tla so bila toplejša kot običajno. Najmanjša odstopanja od povprečja so se gibala okrog pol stopinje na jugovzhodu in jugozahodu, na severu in severovzhodu države pa med 1 in 2 °C. Povprečna mesečna temperatura tal je bila v globini 5 cm med 6 in 7 °C, 10 cm globoko pa za nekaj desetih stopinj C višja, na Goriškem in Obali pa so bila tla toplejša kot drugod, mesečna povprečja so segla do skoraj 10 °C. Pod 0 °C se niso tla nikjer več ohladila. Najvišje izmerjene vrednosti pa so na Primorskem že presegle 20 °C, drugod so bile večinoma med 15 in 18 °C, za 2 do 3 °C nižje nekoliko globlje v tleh. V prvi polovici meseca so bila tla presežno mokra, ob koncu meseca pa v površinskem sloju že izsušena.

Mesečna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (T_t , °C)

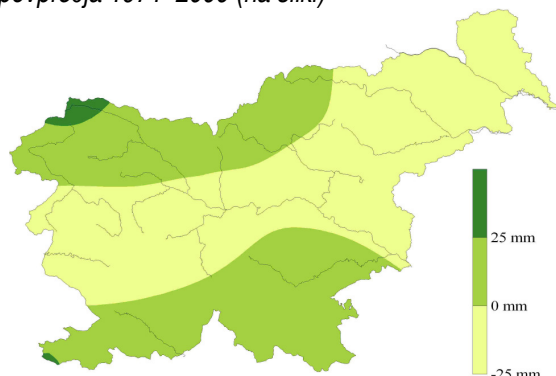
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	9,9	1,2	3,4	20,6	9,7	1,1	4,7	17,4
Portorož let.	9,6	0,7	3,1	15,5	9,9	0,8	5,2	14,2
Ljubljana	6,9	0,9	2,0	13,5	7,2	1,3	4,1	12,4
Novo mesto	6,6	0,4	0,9	16,8	6,6	0,4	1,9	13,4
Celje	7,1	1,5	2,8	14,8	7,1	1,5	3,8	12,8
Maribor let.	6,7	1,1	2,3	15,1	6,7	1,3	3,2	14,0
Murska Sobota	6,8	1,2	1,3	16,7	7,1	1,4	2,7	14,2
Slovenj Gradec	6,0	1,6	1,0	18,5	5,9	1,5	1,6	16,0

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Mesečna vodna bilanca je bila večinoma pozitivna, od 30 do 40 mm, na Goriškem komajda nad ničlo, na skrajnem severozahodu na račun velike količine padavin in nizke evapotranspiracije 92 mm, medtem ko je bila na severovzhodu negativna, vodni primanjkljaj je bil okrog 15 mm. Gibala se je okrog običajnih vrednosti, od 25 mm pod oziroma nad povprečjem. Vrednosti evapotranspiracije pa so se gibale od 40 do 60 mm, na Obali nad 70 mm, v višje ležečih krajih pa okrog 30 mm.

Mesečne vsote meteorološke vodne bilance (VB , mm), evapotranspiracije (ET_0 , mm), število dni z $ET_0 > 5$ mm/dan ter odklon mesečne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET_0
Bilje	1,0	63,9
Portorož let.	27,9	71,7
Ljubljana	31,4	47,8
Novo mesto	37,9	46,6
Celje	12,0	48,8
Maribor let.	-17,3	57,5
Murska Sobota	-16,3	54,2
Rateče	91,9	30,1
Slovenj Gradec	30,9	39,8

Mesečno in sezonsko število dni s snežno odejo in največja debelina snežne odeje (cm)

Postaja	Sneg (dni)	Sneg (max)	Sneg_mir (dni)	Sneg_mir (max)
Bilje	0	0	2	2
Portorož let.	0	0	0	0
Ljubljana	0	0	13	17
Novo mesto	1	4	14	27
Celje	0	0	14	9
Maribor let.	0	0	7	8
Murska Sobota	0	0	11	9
Rateče	31	68	84	68
Slovenj Gradec	2	5	17	16

STANJE RASTLIN

V prvi tretjini marca so bila tla po obilno namočenem februarju in izdatnih padavinah v prvi tretjini marca obilno namočena po vsej državi. Na Primorskem je zaradi tega precej zamujala saditev zgodnjih zelenjadnic. V osrednjem delu Slovenije je voda celo zastajala na površini tal, zlasti na Ljubljanskem barju in tudi ponekod drugod na slabo prepustnih tleh. Presežna namočenost tal je povzročila izpiranje dušika iz tal, zaradi neugodnih talnih razmer so bili zamujeni tudi optimalni roki za spomladansko dognojevanje ozimnih posevkov. Prehranjenost ozimnih posevkov se ni uravnovesila niti v zadnji tretjini marca, ko so se ob nadpovprečnih temperaturah zraka in dobri prevetrenosti tla močno osušila. Občasno previsoke temperature zraka pa so ovirale obraščanje ozimnih žit. Tudi oljna ogrščica je ob koncu marca prehitro prešla v generativno razvojno fazo nastavljanja socvetij. Suha tla pa so postala primerna za pripravo pred spomladansko setvijo in na Primorskem dovolj ogreta za sajenje krompirja.

NOVICE – prestop spomladanskega temperaturnega praga 5 °C

Povprečne dnevne temperature zraka so prestopile spomladanski vegetacijski temperaturni prag na Primorskem že ob koncu januarja (skoraj mesec dni prej kot običajno), drugod po državi v sredini marca, v hribovitih predelih pa ob koncu marca, kar je podobno kot na Primorskem, skoraj štirinajst dni prej kot običajno.

Datumi prestopa temperaturnega praga 5 °C za nekatere meteorološke postaje v Sloveniji.

Leto	Murska Sobota	Šmartno pri SG	Ljubljana	Portorož	Bilje	Rateče	Novo mesto	Celje	Maribor
2010	17.3.	18.3.	16.3.	16.3.	17.3.	19.4.	18.3.	16.3.	17.3.
2011	12.3.	12.3.	10.3.	12.3.	11.3.	23.3.	10.3.	12.3.	11.3.
2012	11.3.	11.3.	28.2.	29.2.	29.2.	16.3.	28.2.	16.3.	11.3.
2013	8.4.	9.4.	4.4.	4.3.	5.3.	13.4.	4.4.	4.4.	8.4.
2014	19.2.	12.3.	19.2.	1.1.	1.1.	30.3.	1.3.	1.3.	26.2.
2015	21.3.	24.3.	1.3.	21.2.	21.2.	9.4.	15.3.	21.3.	16.3.
2016	18.3.	25.3.	18.3.	27.1.	28.1.	28.3.	17.3.	18.3.	18.3.

Dnevne temperature zraka v Novem mestu (polna črna črta označuje mejo 5 °C)

